ԳԻՆԱԹԼԱՐ
Թանգարանաց իշին
տարեկան մէկ մէհիտիէ 7
կիսամեայ „ 4½
եռամեայ „ 2
Նիւսխէ 20 փարա։
Թաղաքացիաց իշին
տարեկան, մէկ մէհիտիէ 10
կիսամեայ „ 5
Արտաքսուած իւճրէթի պիղէ այլ տուր։

Անանուագիի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻԼԱՆԼԱՐ
Պիրինճի տէֆա իշին սաթերը 3 ղրշ
Իքինճի „ „ „ 2 ղրշ
Իւչունճի „ „ „ 1 ղրշ։
Իլան սրբասընա գանուելմանան իլանաթ ու իխթարաթըն սաթերը 5 ղրշ
Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանուշեան խանէնէ եազիլիր
Իսթանպոլտա, Գալաթասա Բէնէ-շէնպիհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԻՎ 1881 ԻՅԼՈՒԼ 10 — ՀԻՋՐԻ ԹՎԱԿԱՆ ՌՈՒԶԱՆ 1298 ՇԷՎՎԱԼ 28

20 ՓԱՐԱ։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Վաշինկթըն, 20 սեպտ.

Ամերիգա գապինէթօսու ասպասը, բէնիսի սանիսի միսիս Արթուրէ, պիր թէլեգրաֆ չէքիրէք, ժէնէրալ Ղարֆիլտին գիւլլէսի սրբիթրէ։ Ամերիգա գապինէթօսու ասպասը, բէնիսի միսիս Արթուրէ՝ էա բէյիսի սրբիթրյա, պիր հալ Լօնկպէրանչա ազիմիթ, վէ եէնի բէսիսինի իքա իթմէսինի բէնա իթմիսէր տիր։

Լօնտրա, 21 սեպտ.

Ամերիգա ըէյիսի սապրդը սանիսի միսիս Արթիւրիւն եէմինի տիւնքի կիւն իճրա գըլընմըշ տըր։

Ժէնէրալ Ղարֆիլտին ճէնազէ ալաեր, գիլէնէք բազար իրթէսի կիւնիւ իճրա օլունանաղ տըր։

Լօնտրա, 21 սեպտ.

Թուսիա Զարը իլէ Ավսթրիա Իմբէրաթօրու պէյնինէտ պիր միւլագաթըն վուգուի թէսավվուր օլունտուղունա տայիր տէվերան իտէն հավատիս, նիմ ըէսմի սուրէթտէ եալանա չըգարըլմադա տըր։

Լօնտրա, 21 սեպտ.

Ատինտէ զուհուր իտէն գէլերա իլլէ-թինին քէսպի վիւսաթ իթմէսի, Ինկիլթէրրատա, պատիի էնտիշէ օլմադա տըր։

ՐԷՍՄԻ

Պինղազիտէ, մահսուլու ճէսիսին եէթիշմէսիլէ, օրատան տիշա. ըէ պուղտայ չըգարըլմասը հադ. գընտա օլան եասաղըն գալդ մասը, Պինղազի միլաեթինտէն վագը օլան իշար իւզերինէ, շուրայի տէվլէթճէ պիթթէնսիպ, վիլաեթի միշարի. լէյհա իլէ, բիւսումաթ էմանէթի պէհիյեսինէ մալիմաթ վիրիլմիշ տիր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

ԻԾՄԱԼԻ ԱՀՎԱԼ

Պու կիւն տախի եալընըզ օրուպ, էնէպի զաղէթալարընը էլէմէրլիկ վագթիմիզ միսասատ իթմէսիկի կիպի, միւթէնա հավատիսաթ տախի կէօրէմէսիկիմիզէն, պու կինքի Վադրթըն, շու աթիսէքի իճմալինի այնէն տէրճ իտէրիզ։

«Բուսճուղ իլէ Վարնա արասընտաքի թիմուր եօլու մատտէսի քէսպի էհէմիյէթ իտիեօր։

«Ղալիպա թիմուր եօլունուն համիլի սէնէտաթը օլանլար, Պապը Ալի Թարաֆընտան, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի, պու պապտէ իճպար իտիէպլէճէկինի իտտաա իտիեօրլար իմիշ։ Սէնէտաթը մէզկուրէ համիյէրինին Լօնտրատա ադատիթիլերի էնճիմինտէ, բէք ղարիպ մուպահասաթ ճէրէեան իթմիշ տիեօրլար։

«Համիլի սէնէտաթ օլանլարտան պիր թագըմը, զիքր օլունան չըմէնտըֆէրին, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի ճանիպինտէն, հիւքիւմէթի Օսմանիէեէ թէրք օլունմասը բէյլին. տէ պուլունուեօրլար իմիշ։

«Պէրլին ահտնամէսինին օնունճու պէնտի, պու պապտէ պաղը ահքեամը հավի իսէ տէ, ահքեամը մէզկուրէ, մէսէլէյի միւնազի իւն ֆիհայէ կէօրէ, պիրազ միւպահէմ տիր։ Հէր նէ իսէ իշին պիր սուրէթի միւնասէպ իլէ, սիւրաթը հալ ութէսիլիեէ պուլմասը ճայի արզու տուր։

«Զիքր օլունան չըմէնտըֆէրին ինչաթ վէ իսարէսինէ, բէք չօղ սույի իսթիմալաթ կիրմիշ օլտուղու մալիմ օլուպ, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինին, չիմտի մուխալիֆէթի անիս տանէտէ պուլունմասը, պէլքի էսկի սույի իսթիմալաթտա մէտխալարը պուլունանլարըն, ճէրայիմինի մէյտանէ չըգարմադա վէսիլէ օլաճաղընտան, սէզաեր մէհնունիյէթ տիր։

«Պիզտէ հէր կէօնա թէշէպպիւսաթը նոֆիսատա տայիմա պիր թագըմ ատէմիրը, քէսպի սերվէթ իթմէք միւթատ օլուպ, պու իթիեատ խազինէսիզի թախրիպ իթմիշ տիր։

«Ինկիլթէրրատա պու հալլերի հէր քէս պիլտիկի կիպի, ահվալը մէզպուրէտէն միւսթէֆիտ օլանլար տախի պուլունտուղունտան, պիզիմ ումուրը նոֆիսմըզա միւթալիզ միւպահիս, Լօնտրատա պիր թարզը մախսուսատա ճէրէեան իթմէք տախի ատէթ օլմուշ տուր։

«Էջ ճիւմլէ պու շըմէնտըֆէր սէնէտաթընէն համիլէրի թարաֆընտան ապտ օլունան էնճիմէնտէ, պիր շըմէնտըֆէր տայինլէրի թարզընտա միւպահատա օլունմաեբզ, պիր մէսէլէյի մուլիյեէ, վէ պէլքի սիլահիեէ հալլինէ մէէմուր, պիր զօմիսյօն էրքանը պէյնինտէ պահս օլունուր կիպի պահալար իտիլմիշ տիր։

«Ատէն թարաֆլարընա իսթիլա իտէն զօլէրա իլլէթի հադգընտա, կէչլեն հաֆիֆատան պէրու տէվերան իտէկէլէն ըիսմաեթի, էզհանը ամմէ. մի թախսիշ իլլէեօր։

«Պու պապտէ ճանիպի իտարէյի սրհհիյեէտէն, խալգա մալիմաթ սահիհէ նէշր օլունմասը միւնասիպ տիր։

«Տէր սատտէթտէ իճրա օլունմագտա օլան միւզաքերաթը մալիյեէ, պիւթիւն էվլոբա էհալիսի ամթը էնզարը տիգգաթ իթմէքտէ տիր. պու միւզաքերաթ պիր հիւսնինէ. թիճէեէ իսալ օլունունճա, միւշահէտէ իտիլէճէք ֆէվայիտ նէ գատար պէօյիւք օլաճաղը շիմտիտէն անլաշըլըեօր։

«Էն զիյատէ ճայի իսթիլաֆ, թէէմինաթ մատտէսի օլաճաղը զանն օլունուր ի.քէն, օ խուսուսատա տախի իսթիլաֆ չըգմաեաճաղը ըէվիչի հալտէն միւնֆէհէմ տիր։

«Հէր հալտէ թարաֆէյնտէն իսպրաղ օլունակէլէն հիւսնի նիյէթ շաեանը սիթայիշ վէ մէհմէտէթ տիր։

Սրբպիսթան հուտուտունտա հայվան խասթալըզը զուհուրա կէլտիկի հավատիսէն տիր։

Պաղը ինշաաթ իճրասը իշին, ֆիլհալ պէլէտիյեէ միւտիրիյեէթի թարաֆընտան, պէշ պին լիրալըզ պիր իսթիգրազ ագտ իտիլմէսինէ բուխ

Սթամպուլ նամ ֆրանսզեռա դաղէթանքն տիւնքի նիւսխէսինտէ, բայիթախթըմզդաա հիւքմ իթմէքտէ օլան բիւլիքտէն պահս իտէրէք, Պէյօղլուտա, ալթընճը տայիրէ գօնաղընքն թա արգասքնտա վէ եօգարքսքնտա, եանի թընէլին եօգարքի գաբուսու իլէ, մէզքիւր տայիրէ արասքնտա վագը սօգաղքն բիսլիկինի, պիր էօրնէք տէյլ իպրաղ էյլէմիշ տիր։

Մէզքիւր ղաղէթանքն մէզքիւր թէշէքքիսի բէք հագգը օլուպ, վէ կէօսթէրտիկի էօրնէք իսէ բէք միւնասիպ տիր. վէ էմնալի տէ, հիչ պիր տայիրէ տախիլինտէ էքսիք օլմատգտան պաշդա, հէման հէր սօգաղ տա պիր մէզպէլէ հալու հէյէթի ալմըշ տըր տէր իսէք, ապա միւպալաղա իթմիշ օլմաեըզ։

Մէէմուրլարըմզքզն, էն զիեատէ էհլիյէթլիլէրի վէ լիեագաթլըրը, ալէսսէվիեէ պուրատա պուլունմադտա տըրլար, վէ հէմ տէ էօյլէ անկարեա սուրէթիյլէ վէֆախրի եա մէճճանէն օլարաղ խըտմէթ իթմէյիպ, իլա տէվլէթէն մասչար տա ալմադտա տըրլար, իմտի, էկէր պուրատա, վիւքէլա վէ վիւզէրա, վէ սիւֆէրա կէօղէրի էօնիւնտէ, վէ կէօղէրիմիզ էօնիւնտէ, պունլար պիրէ քէնտի ժէէմուրիյէթլէրինի պու եօլտա իճրա իտիպ, վէ վազիֆէյէրինի, անճաղ պու գատար թանըրլար իսէ, արթըգ թաշրալարտաքի մէէմուրլարքն սույի ամէլ վէ հարէքէթլէրինէ, նէ՛ տէյէպիլիպ, վէ օնլարտան նա՛սըլ իսլահաթ վէ մամուրիյէթի միւք պէքլէյէպիլիրիզ, պունա պիզիմ ադլըմըզ իրէմէէօր, պիր տէ գալզըպ տա, իսլահա՛թ, իսլահա՛թ, վէ մամուրիյէ՛թ, մամուրիյէթ տէյլ պաղըրմադ տայըզ, էկէր պաղըրաճադ վէ չալըշաճադ իսէք, էվվէլա ատա՛մ, ատա՛մ տէյլ պաղըրմալըեըզ, զիրա, հարդն է ու գործէ վերկէր, ատամ օլմաեընճա, հիչ պիր շէյ օլամադ. վագտա, եիկիրմի գըթա պէլէտիյեէ տայիրէլէրիմիզտէ, եիւզէրճէ ատամլարըմզը վար տըր, անը տա պիլիրիզ, լաքին, անլէրին մէէմուրիյէթլէրի, պէսպէսլի, էօյլէ թէմիզլիկէ վէ իպատուլլահքն սըհհէթինէ վէ բահալըզընա չալըշմադ օլմաեըպ, իլլա, էօթէտէ պէրուտէ էթմէքլէրի թարթաբարադ, պէշ օն տիրհէմ էքմիք կէլմէսին իչին, ֆուրուսնտան պէշ օն տիրհէմ զիեատէ սուլուճա չըգարմալարընա սէպէպիյէթ վերմէք վէ մէճպուր գելմադ, վէ եըլտա տա գէրդ տէֆա ըէսմէն եատադ իթտիքլէրի, վէ ղաղէթալարտա իլան իթտիրտիքլէրի օլ սահթընճլարընն քիւֆէյէրինի վէ սէրէթլէրինի տէտիրկին իթտիրէրէք, ուֆագ թէֆէք մէէմուրլար իչին, պիրեր կիզլի պախշիշ գաբուսու աչարմադ, վէ պինատէն ալէյհ, քիւֆէյէրին վէ ոէլէ սէրէթլէրին սաեըլարընընը տահա զիեատէ արթմալարընա, պիր սուհուլէթ վերմէքտէն իպարթէթ օլմայը տըր։

Իմանի, պիր եազ կէլտի կէչտի, միլեանլարճա գավուն գարբուղ դապուգլարը վէ էմնալէրի սօգաղլարա աթըլարադ, էվվէլքի բիսլիքլէրի պիր գաթ տահա թէզէիա իյլէտիլէր, վէ զաթէն իսէ «չինկեանէլէրտէ սիւրիւկէ, վէ բայիթախթըմզդաա սիւրիւրէպիլէճէք ատամ, վէ գուեու վէ չէշմէլէրիմիզտէ պիր տամիա սու գամըզ օլմասըզընտան» սօգաղլարըմզքն, պարի տէօրթ պէշ այտա պիր տէֆա օլսուն, քէնտի քէն տույէ սիւբրիւմէսի իչին, պիր ըահմէթ կէլմէսինէ իհթիեաճը չէտիտ հաբլ օլմուշ իսէ տէ, պու սէնէ կիւնահըմզդան օտա բէք կէճիքմիշ օլտուզունտան, պարի պէլէտիեէ տայիրէլէրինին, պիր ան էվվէլ եաղմուր կէլիպ տէ, քէնտիլէրինի վազիֆէյէրինտէն գուրթարմադ իչին, ճէնապը Հադդա տուաեա չըգմագլըզա հիմմէթլէրինի արզու, նասիհաթ վէ թէմէնի իտէրիզ։

Էկէր իգպալ եավէր օլուպ տա, մին զայրի լիեագաթ, քէնտիմիզ նէզաֆէթ նէզարէթինէ թայեին օլունտագ, պէշ եիւզ պէլէտիյեէ ազա վէ մէէմուրինինին, Եիկիրմի սէնէտէ իճրա իթմէտիկինի վէ եախօտ իտէմէտիկինի, եալընըզ պիր հաֆթա զարֆընտա, Խուտա՝ ալիմ, իճրա իտէրիզ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԻԼՄՏԷՆ ԷՎՎԷԼ ՊԻՐ ԼԻՍԱՆ

Պիզ թըպգը չօճուգլարա պէնզէմէքտէյիզ, հէր նէ կէօրսէք ալմագ, թութմագ, վէ օյնամագ անլամագ իսթէմէքտէ, վէ էլիմիզի ուղաթմագտաեըզ. պու թապէի պիր շէյ տիր, պունու տերպլաեամաեըզ, վէ իգբար տա իտէրիզ քի, պիզ մէտէնիյէթին հէր ճիհէթ վէ հէր շիւպէսինճէ, թըպգը պիր չօճուգ հալինտէ պուլունմադտաեըզ. հիչ պիր շէյ պիլմէյիզ, հէր շէյի պիրէր պիրէր, վէ թա էլիֆ պաընտան էօյրէնմէքլիկէ միւհթաճըզ, էօյրէնմէլիյիզ, էօյրէնէտէ պիլիրիզ. լաքին, պիզտէ պիյիւք պիր գուսուր վար տըր, վէ պու տա բէք պիւեիւք պիր պէտապախթըզ տըր, չէօյլէ քի, ազ չօգ արզու վէ ղայրէթիմիզ վարտըր էմմա, տատամըզ, ըէհպէրիմիզ, վէ հօճամըզ եօգ տուր, տատա, ըէհպէր վէ հօճա տէյլ զանն վէ իթիպար իթտիքլէրիմիզ, տահա զիեատէ հէմ չօճուգ վէ հէմ տէ պիւեիւճէք չօճուգ եանի պիր թագըմ իմատակլար օլտուզլարընտան, պիզ թալիմ ու թէրպիեէ էօյրէտէճէք, վէ թարադգը վէ թէգատիւմիւզ չալըշաճագ եէրատ, թըպգը պիզիմ կիպի, վէ պիզիմ իլէ պիրլիքտէ օյնաեըզ էյլէնմէքտէ տիրլէր։

Կէրչի չօճուգլար հէր շէյի մէրագ խոպ, վէ տայիմա էլ աեագ աթարագ էօյրէնիրլէր, լաքին, էկէր եանլարընտա պիր տատա, պիր կէօզճիւ, պիր ըէհպէր վէ պիր մուալիմ պուլունմադ իսէ, էլլէրինի աթէչէտէ սալարլար, պըչաղա ուսթուրաեա տա սալարլար, մանկալատա տիւշէրլէր, քիւբէտէ տիւշէրլէր, չաթալ պըչագ վէ սայրէ իլէ օյնաեարագ, պաշլարընընտա եարարլար, կէօզլէրինիտէ չըգարըրլար, տիւշէրլէր, աղլարլար, գօրգարլար, սագաթլանընընլար, վէ էնվայի էմրաղ սահիպի օլուրլար, վէ հաթթա պաղը տէֆա թէլէֆ տախի օլուրլար։

Պիզ միլլէթճէ շիմտի, այնի հալտէ պուլունմադտաեըզ, մէյտանտէ իչէ գարըշան, սայքի հիչ պիր քեամիլ, վէ միւսինն զաթ դամմընչ տըր, քիմսէ տատալըգ վէ մուալիմլիք վէ ըէհպէրլիք իթմէկէ թէնէգզիլ վէ ճէսարէթ իթմէքտէ տէյիլ տիր, քեաֆֆէսիտէ զահր իտէրէք, վէ իւմիտ քէսիքլիկինէ տիւշէրէք, պիր թարաֆա չէքիլմիշ տիր, վէ պէօյլէ եաբմաեատա հագգլարը վար տըր, չունքի, միլլէթճէ հէր իշի, պիր թագըմ պէշի տիրքը եիւզ եաշընտա, թէճրիպէտիպ, խատտին վէ նէզաքէթսիզ հիւքմէթիմիզ տէլիգանլըլար զաթի իմիշլէր տիր. պունուն իսէ էմնալի. հիչ պիր վագքթատա, վէ հիչ պիր իէրատ, վէ հիչ պիր ադլար վէ մէտէնի միլլէթտէ կէօրիւլմէմիշ տիր. հէր էշի տիգգաթի վէ սահիպ վուղուֆ պիլիր քի, հէր եէրատ տաէթի տէր, վէ ադլ ու ֆիքրի թամ վէ թապիի տախի պունու կէսթէրիր, միւսինն եանի քեամիլ վէ սահիպ թէճրիպէ տաէմլէր, պիր շէյի տիւշունիպ գարար վերմէլի, թէրթիպ վէ թանզիմ իթմէլի, վէ էհլիյէթլի տէլիգանլըլար տախի, տայիմա սահիպ թէճրիպէ զաթլարըն թահթը նէզարէթլէրինտէ օլատուզ հալտէ, չալըշըպ իճրա իլլէմէլի, զէ էօյլէ լիրլէ, պիր կիւնտէ քէնտիլէր իշ պաշընա կէչէպիլմէք իչին, իշ իշինտէ բիշերէք, վէ եանլըշլարընը կէօրէրէք, թէճրիպէ սահիպի օլմալը տըրլար։

Էվլիոպանքն վէ Ամէրիգանքն, հէր նէվի էշէրինի վէ տայիրէլէրինի կէօզլէրիմիզ էօնիւնէ կէթիրիպ տէ, պիր քէրրէ պագալըմ վէ տիգգաթ իտէլիմ, հիչ պիր պիյիւք իշ պաշընտա, հիչ պիր թէճրիպէսիզ տէլիդանը կէօրիւլմէքտէ՝ մի տիր։

Էմմա, պունա գարշըլըգտա, «նէ՞ եաբալըմ, իսթիեարլարըմզդաա, շիմտիքի իլիմլէրի պիլէն պուլունմատըզընտան, մէճպուրի կէնճլէրէ միւրաճաաթ վէ իթիպար իթմէքտէյիզ» տէնիլիր իսիզ. պու բէք պէշ պիր լաղբրտը տըր. զիրա, միւսիւլմանլիքիմիզտէ, հէր շէյի, կէնճլէրտէն զիեատէ վէ բէք ալէա պէլէնէր պուլունմադտա օլտուգտան պաշդա, վէլէվ պուլունմադտա օլմատա պիլէ, հէնուզ պէրպէրիկի սալթ քիթապտա օղուեուպ տա, էլինէ հիչ ուսթուրա ալմամըշ օլան պիր միւպէմէտի էլինէ, պիր ուսթուրա վիրէրէք, ալ չու պաշըմը. իսթէրսէն բամուգ թարլասքնա պէնզէթ, վէ եախօտ էկէր քէյֆին իսթէր իսէ, գալըշաղըմը վէ պօյնումու քէտ տիյէմէյիզ։

Էկէր, հէնուզ պիզտէ, ըէհպէրլիք վէ մուալիմլիք խէպիլէճէք սահիպ թէճրիպէ վէ միւսինն զաթլար եօգ իսէ, եա եէթիշէնէ գատար պէքլէմէմիզ, վէ եախօտ, վաղթ գաղանմադլըզ Դիյէթիլլէ, շիմտիքի հալ միլլի սայրէտէն տավէթ իյլէմէմիզ իգթիղա իտէր. զիրա, պու պէմտ, ոճէմիլիք, եանի թէճրիպէսիզլիք կիպի զարարլը պիր շէյ օլմադ։

Միլլէթճէ իշլէրիմիզին, էօյլէ ճահիլլէր էլինտէ գարմըշ օլմասընա, եալընըզ պիր միսալ պէեան իսիլմ։

Հէր քէս պիլիր քի, եիկիրմի օթադ սէնէտէն պէրու, պիզտէ, պիր մէքթէպ վէ պիր ընկերսութիւն զայրէթի վար տըր. վէ պու զայրէթլէրէտէ, վագթիլլէ, ալիմ, միւսինն վէ քեամիլ զաթլար մաարիֆէթիլլէ պաշանըլմըշ, վէ պատէհու, պիր չօգ հիւրմէթսիզլիքլէր վէ խաֆիֆլիքլէր զուհուրա կէլմիկինտէն, օնլար եավաշ եավաշ պիր թարաֆա չէքիլմիշլէր, վէ թէքմիլ մէյատան, քէմմիյէթ ալէամէթի օլմաեարագ, իլլա մօտա էսէրի օլան սագալը վէ եախօտ սագալըզ կէնճլէր էլինտէ գալմըշ տըր։

Ճեմարանը, խատքէօյ մէքթէպինի, վէ Սամսթիա մէքթէպինի, վէ Շահնազարեան վարժարանը, վէ Համազգեաց վէ Բարեգործական ընկերու թիւնարքը, էօյլէ թէճրիպէսիզ կէնճլէր պաշլամտաեըզ, իլլա քեամիլ քեամիլ զաթլար տիւշունմիւշլէր վէ պաշլամըշլար տըր։

Շիմտի մէքթէպլէրին զայրէթինի չէքմէքտէ, վէ միլլէթիմիզ չօճուգլարընքն, թահսիլի ուլում ու ֆիլոնուն իթտիրմէկէ չալըշմագտաեըզ, լաքին, շուտու տիւշունմէքտէ տէյիպզ քի, պիր միլլէթէ, մէքթէպտէն էվվէլ պիր միսան լաղմ տըր, միսան օլմատրգճա, հիչ պիր շէյ օլամադ, չէքիլէն զահմէթտէ պաշա կիտէր, վէ տարֆ իսիլէն վագթ ու նագտտա պաշա կիտէր։

Միլլէթիմիզին չօճուգլարընը պէր թարաֆ իտէլիմ. հէնուզ պու կիւն վէ պու սատմա գատտար, պիյիւքլերիմիզտէն պիրէ, եիւզէ տօգսան տօգուզու, պիր միսան, եանի էրմէնիճէ պիլմէքտէ տէյիպ տիրլէր, էրմէնիճէ տէյիպ, հաթթա միդտարի քիֆայէտէ թիւրքճէ տախի պիլմէքտէ տէյիպ տիրլէր։

Ծիգգաթ իտինիզ Հայլար, քէմալէթ սահիպի Հայլար, միլլէթիմիզին ֆագրը, սէֆիլ, վէ տատա վէ միւտաֆաեատ տա բէք զայիֆ վէ բէք գօրգագ գալմասընա, պաշլըճա սէպէպլէրտէն պիրի տախի, միսանը թիւրքիէի պիլմէմէսի, վէ եալընընը էրմէնիճէ պիլմէսի տիր չունքի պիզիմ միսանըմզը, չիմտիքի գատար, անճագ պիր քիչիք միսանը հիւքմիւնտէ գալըպ, վէ քիչիք ճագամալարըմզը իսէ, տայիմա պիզէ պիր կէվչէքլիք վերիճի, վէ տիւնեաեը ունութտուրարագ, ահրէթի տիւշունտիւրիճի թաղու հալտէ պուլունտուզունտան, մէզքիւր մագամլար, իւզէրիմիզքէ ֆէնա թէէսսիր իթմիշլէր տիր։

Ինանքը մըսքնըզ Հայլա՛ր, պիզիմ տիգգաթքմիզա կէօրէ, միլլէթիմիզտէն, իյիճէ թիւրքճէ սէօյլէյէնլէր, ֆէնա սէօյլեեէնլէրտէն, վէ ֆէնաճա սէօյլեեէնլէր տախի, տայիմա էրմէնիճէ սէօյլէյիպ տէ, հիչ թիւրքճէ սէօյլէմէյէնլէրտէն զիեատէ էլէրու կիթմիշլէր տիր, չէվիք, իշկիւզար, ղայրէթլի, վէ ճէսարէթլի օլմուշլար տըր, մէսէլա, իշթէ էկինլիլէր, Դզմիրլիլէր, Գայսէրիյէլիլէր, Էսկիսրիւլիլէր, Պուրսալըլար վէ Էսքիշէհիլիլէր իլէ, սաքի էրմէնիճէ սէօյլէմէքտէ պուլունան Վանլըլար, Մուշլուլար, Սիվասլըլար վէ էմնալէրի պէյնինտէ տէրքեար օլան ֆարգա տիգգաթ ս. լունմալը տըր։ Վագտա, տիմէյիզքի, մէզքիւր ֆարգը ազիմիրէ եալընըզ սէպէպ լիսան տըր, իլլա տէրիզ քի, պիր սէպէպ պու տուր։

Արթըգ պունտան պէօյլէ պու եօլտա պէնտլէրէ տէվամ իթմէք նիյէթինտէ օլտուզումուզտան, եազընտա պու լիսան մատտէսի իզզրինտէ, թէքքարէն սէօյլէրիզ։

Բաղէշտէն Դ. Նիկողոսեան է. ֆէնտիեէ կէլմիշ օլան շու մէքթուպու տէրճ իտէրիզ.

Մեծ. Տիար.

Հայու բոլոր ցաւոց ու դառնութեանց «հասարակ տեղի»ն անկանան տուրք, տոկոս, անդպրոց գեղջկութիւն. հասուն գիտակցական խորհրդածութիւն մը Հայու բոլոր անբախտութիւնը որ երեք անպատեհութեանց մէջ կը գտնէ, միւսները եղանակաւորութիւններն են. տուրքն ու տոկոս կը ծծեն Հայու բոլոր նիւթական ոյժը, կը կմախեն զայն. դպրոցներու անգոյութիւնը գեղերու մէջ Հայ գեղջկականութեան ամեն հանգամանք կը ջրէ. «Հայու բոլոր անբախտութեան խորհրդոյ բարձրագոյն հանգամանքն է անկանոն տուրք, տոկոս, անդպրոց գեղջկութիւն»։

Անկանոն հարկահանութիւն մը երկրի ընդհանուր ջղացաւն է. ե. բէք–չորս զինուոր ստէպ կը վառեն գեղ մը, կերեն զայն, բնութիւն, սեռ չը խնդրուիր, հարկհանի վարոցը կը կապուտկէ մարդ, ու կնոջ մարմինը թող հացի մը համար ըլլայ, թող չորս–հինգ դահեկանի համար ըլլայ. ո՛չ ոք չկրնար բողոքել թէ չուզեր պատժուիլ։ Տուրք տուրքի կը յաջորդէ, գիւղացին կը ճնշուի, կը ծախէ կոշիկ ու ոչխար, պարտք կանէ, կը պանդխտի....։

Պարտատէր ուրիշ հարկահան մ'է, պարտամուրհակ իր վարոցն անուշ կը խօսի, երբեմն թթու ինչպէս պարագաներ կը թելադրեն. կանցնի մի–երկու տարի գեղացին իր ճանկերու մէջ կառնէ, օր մը ցորենը կը գրաւէ, օր մը արտը, օր մը եզ, օր մը ոչխարն, գեղացին կը պանդխտի, երկիր չը գար, տուն չունի, տեղ չունի։

Այ՛, կը արտրուի գեղացին հարկհանի ու վաշխառուի ձեռքը, կը տրտրուի ու իր յետին շունչը ստէպ օտար տեղ կը փչէ, լեզու չունի, գրիչ չունի, անձայն է, տգէտ է, վաշխ ու տոկոս ճակատագիր կը կարծէ, չը գիտէ իր պարտքը, իր իրաւունքը, չը գիտէ ընկերական, ազգային, անհատական որևէ մի բան. կոյր է ինք, կը զարնեն գլխուն կուտեն։

Ի՞նչ են այդչափ պանդուխտներ որք կը մեռնին ու կը մեռցնեն Հայու ապագայն. վիճակագրական մի տենդ ի՞նչպէս չը բռներ զկոստանդնուպոլսեցիս տարին վաթսուն հազարէն աւելի ծնունդներ կը լսուին, ծնողներէն շատեր հոս կը մեռնին, շատեր հոս. աղգասէրները չեն հետաքրքրուիր գիտնալ ասոր պատճառը. անկանոն տուրքն է, տոկոսն է, անդպրոց գեղջկութիւնն է։

Կը կարծէ՞ք արդեօք թէ պանդուխտները քիչնան. քանի այս ցաւերը կան, մի օր չըլլար այս բան, օրէ օր ընդհակառակն կաւելնայ պանդուխտներու թիւը. միայն Թուլթկայ գարնանէ 45 մարդ տեղդ եկեր է 10 մարդ միայն տեղէդ հոս։

Ի՞նչ հիման վրայ կը բարձրանայ կաղաչեմ, Հայկական խնդիրը. քանի մը հարիւր դիւղերու վրա՞յ որոց ցանկն ունիք կարծեմ, աշխարհագրական անուններ են ատոնք, իրաւունք ունի՞ ըսելու օտարը. մէջը մէք բան չէք գտներ. անկանոն տուրքն աւրեց Կոփին ու Պուլանուխ. հազար ոսկի խարանո՞վ տռնուեցաւ Թշուառ Կոփէն, Թշուառ Կոփէ՞ն. որ սովի հոգեվարքին քանի մը քառորդն սիրտ արու առնել Տէրութեան ամբարէն. աճում, յառաջատութիւն չկայ շատ գեղերու մէջ Թշուառ ապագայ մը կորստեան արհաւիրքով կը զարհուրեցնէ զիս։

Միացեալ ընկերութեանց մեծ մեծ սխալն եղած է քաղաքներու մէջ մեծածախս դպրոցներ բանալ, մինչդեռ գեղացւոց համեմատութեամբ քան տարի անդպրոց կը՛նայ մնալ քաղքցին։ Ա.յս սխալի արդիւնքն այն կըլլայ որ անհամեմատ անհաւասարութիւն մը տի ծագի քաղքցւոյ ու գեղացւոյ մէջ. քաղքցին տի խելօքնայ, ճարպիկնայ աւելի կողոպտելու դիւղացին, գեղացին ալ անբան, անասուն տի մնայ միշտ քաղքցւոյ առջև։

Ներեցէք ինձ հարցնել կաղաչեմ, ի՞չ հարկ կայ Բաղէշ, Մշոյ, Վանայ մէջ մեծածախս դպրոցներ բանալ, ուր հինգ–վեց դպրոցներ կան, երբ տեղացիք մի մի հարուստ Պոլսեցիներ են. ի՞նչ իրաւունքով խեղճ, տգէտ անուանով ժողովուած ստակներ, հարուստ, խելացի քաղքցւոյ օգտին կը գործածուին, երբ գեղեր դպրոց չկայ, երբ գեղացին կորսուելու վրայ է, Ընկերութեան Մեծ. Անդամք լաւ գիտեն որ լուսաւորութիւնը ժողովրդական տարրի, զանգուածի վրայ է միայն. Հռովմայեցիք, Յոյնք մեր այս տուր վիճակն ունէին երբեմն, լուսոյ փոքր հոտով մը միայն կը նախաշաւարուէին տարիլ և սակայն այս սխալը շուտով տապալեց դիրենք։

Հայ գեղջկութեան բարօրութեան համար ամենախոնարհաբար կը խնդրեմ տոկոսի առաջքն առնելու համար դրամատուն մը բանալ հոս. քաղքի մի մի դպրոցներու փլատակաց վրայ դիւղերու մէջ քանի մը դպրոցներ բանալ, քիչ շատ ալ կանոնաւորել հարկահանութիւնը։

Տոկոս ու հարկը երբ կանոնաւորին ապրուստ կըլլայ հոս, կեանքը կը քաղցրանայ, պանդխտութիւնը մեծ հարուած կը կրէ, գեղերու մէջ երբ դպրոցներ բացուին գեղացին շուտով կը ճանչէ ինքզինք, անմիջապէս կը ժողվուի բաւական է որ ուսուցիչը «ճիշտ Հայ» մ՚ըլլայ, կը սկսի հարցանել ու զբաղուիր արմատներ ձգել իր թորուան կուշտ։ Այս փոքր կարգադրութիւնով պանդխտութիւնը կը սկսի վերցուիլ, երկիրը կը բազմարդ/նայ, գեղերը կը հայանան ու կը կրթուին. նիւթական ու բարոյական այնպիսի ներդաշնակութիւն մը կ՚ոգևորէ երկիրը որ ինքնաբերաբար հայկական անժխտելի յառաջադիմութիւն խնդիր մը կը ծնի։

25 օգոս. 1881 Մնամ

Բաղէշ խորին յարգանօք

Յ. Մ. Տ–ոսեան

ԹԷՂԱՏՏԻՄԻՒ ԳԱՅՍԷՐԻՑԷ

—

ԹԱՍՀԻՀ

Պատ. պէնտին Մանզումէնին 4736 նիւսխէսիսէ միւնտէրիճ գրիմսոբնէն իբրնճի սիւթիւնիւնիւն 30 ունճու սաթբրբնտա օլան «3–5 ղրուշ» «3–5 պին ղրուշ» օլաճադ վէ ո դրթանէն իւչիւնճիւ սիւթիւնիւնիւն 35 ինճի սաթբրբնտա օլան «ադասը օլտուղլարբմ» «ադասը օլտուղլարը» օլաճադ տբը.»

(Մանզումէնին 4736 նիւսխէսինէն պէվամ)

Առաջնորդլարքն իտարէ մէճլիսլերի ադալրդրնճա օլան պիր չաբարբշրգոտա, Առաջնորդական վիճակլարքն, վիլաեթի վէ միւլհադաթնա ատէմի միւթապագաթը մատտէսի տիր. չէօյլէքի, Սահմանադրութիւն ահ.քեամքնէն արտտա վիճակը տէվր զբմնբնտա Առաջնորդլարա վիրմիշ օլտուղու մէճպուրիյէթի, վիլաեթի նիզամնամէսի տէ իճապ իթտիրմիշ օլտուղու հալտէ, վիճակարճա օլան մէղքիր ատէմի միւթապագաթի պիր միւշքիլաթը մատտուպէ հասրլ իտիեար։

Իմամի վաթանտաշլարբմզդն տերտէսթի մուհալը գապիտէն օլան պիր Առաջնորդու էլէ կէչիրմէք իւզէրինէ օլան ըրիւեալարը սահիհէ չբդտա, էկեր միւմանիլէյհտէն միւնթազրը օլան չէյ, վազիֆէյի մէէմուրէսինի հիւսնի իճրա գբլմագ իսէ, շիւպհէսիզ միւշքիլաթը մէզպուրէեէ թէսատիւֆ իյլէեէճէք, վէ պինտէն ալէյհ մուամէլէյի բէյսիեէսինէ, սէնէտէ անճագ պիր դաչ այլար միւէսսիր օլանապիլիպ, գուսուր վազբիլար թեմրէրինի տէվրիյլէ, վէ հէր պիրիսի պիր միւաեէթէ միւլհադ օլան, վէ պիրինտէն տիկէրինէ թէէսսիրի նուֆուզ իշլէսիրմէսի ղայրի դապիլ պուլունան սանճագլարտա, բուեէթի մէսալիհլէ իշթիղալ իտէճէք տիր։

Վազիֆէյի մուայեէնէ իճրասը պապինտէ Առաջնորդ-վիճակին հանկը ճիհէթինտէ պուլունուր իսէ, տիկէր մահալլէրին մէսալիհի եա վէքիլ էլինտէ, եա տէ պիւսպիւթիւն միւնհալլ. վէ միւզմէհալ տէրճէճտէ գալմագտա օլտուղու էմսալլէրիյլէ մէշհուտ, վէ պունուն ադինի իլթիզամ իթմէք. եանի, Առաջնորդուն տայիմ իւլ էվգաթ մէրքէզտէ գալմասընը արզուլէմէք իսէ, պբրագ քի Առաջնորդլարքն իսթէմէսինէ տօգանը օլտուղունտան իշլէրինէ էլվիրմէզ, միլլէթճէ տախի, իտարէտէն տօլաեր ինթիզամ արաեօր իբէն, սուրէթի ախէրլէ նիզամբզբզդ թէճվիզ իթմէք օլաճաղը, վէ Առաջնորդլարքն մէտէնի շէհիրլէրտէն զիեատտէ գաղալարտա վէ նայիհէլէրտէ, վէ զուլմ ու իթիսաֆքն քէսիր իւլ վուգուս օլտուղու մահէլլէրտէ քէշթիկիւզար իւզրէ պուլունուպտա, զայ օլան հուգուգունմուհաֆազասընա պէդլի հիմմէթ իթմէլէրինէ էշէտտի լիւզումու պուլունաճաղը տէրքեար վէ լապտա տուր։

Իֆատէյի մէզքիրէտէն զարազ շու օլաճադ տբը քի, Առաջնորդումուզ իսթէր եղնա սրբազան օլսուն, իսթէր տիկէր պիր զաթը մուհասին նբշան մաթլուպումուզէ էկէրնէօպէթ գարշբլաթմագ իւզրէ խասթա պաշբնտա հէքիմի հազիք պէքլէքմէք կիպի, մէրքէզտէ «միհէմմէք» իսէ, պունա նէ՛ հագգանիեէթին, վէ նէ տէ ճիհէթէ յն վազիֆէյի մէէմուրիեէթին հիչ պիրիսի տէ միւսայիտ տէյիլ տիր, չինքի, թեմէրտէ վէ տէլէ խուսուս Առաջնորդլուգճա թեմ, վէ միլաեէթճէ սանճագ օլան, վէ պազիլէրիտէ տիկէր միլաեէթէ թապի պուլունան չէհիրլէրտէ մէսքիւն օլանպար տա, էֆրատը միլլէթտէն վէ այնը չօպանքն սիրիւլէրինտէն տիր, վէ Առաջնորդուն միթէմատիեէն մէրքէզտէ իգամէսինի խոթէմէք իլէ, անլէրին հուդուգունտ դասդ իմամէք տիր։

Մամֆիհ Առաջնորդ իչին թախսիսի միւդիմէղիեաթտան օլան մատչքն, միճակատան թէսմիեէ օլունաճաղը խուսուսու իսէ, իզահ իտիլմէքտէ պուլունան մաստաֆաթան տօլաեր, լանէնգ սաթի սրդրմը չբգարբլմասընա պիր վէսիլէյի մախսուսէ օլաճաղը թապիի տիր։

Պուրալարա միւթէպասիրանէ թէմսիլի նէքեահ իտիլիր իսէ, շու զէմանտէ Դայսէրիյէեէ միւնասիպ պաշդա Առաջնորդ թատավուր իտիլէմէեէճէեինի իթիրաֆա շու ի բի ճիհէթ դանատաթ կէթիրտէպիլիր։

1. Դուրու աղաճտան պօրու չբգարմագ մէսլէքինտէ պուլունուր վէ շիմտիեէ դատար վանքտան եէր իչէր օլտուղլարը ճիհէթիլլէ, Առաջնորդ մէսարիֆի նէ՛ տիմէք օլտուղունա ալբշբդ օլմաեան պիր էհալինին այ տա 30–40 լիրա մատաղ մէսարիֆ ալթնա կիրմէք իսթէմէեէճէկի։

2. Էօյլէ լաֆզ իլէ տէ, քիմնէլէրին կիտիպտէ, սէյեար մէէմուրիյեէթլէր իչին ամբար սէյիպէր, վէ չար ճանիպլէ մուխապէրաթ զբմնբնտա խբտամէթճիլէր քեաթիպլէր գուլլանմագ մէճպուրիեէթինտէ պուլունան Առաջնորդլուգա սուրէթի րիզա կէօսթէրմէեէճէկի։

Պիրտէ էկէր եէնի Առաջնորդուն տախի վանքտան կէչինմէսի թարաֆը տիւշինիլիւեօր իսէ, պու սուրէթի չիմտիրի ուսուլէ մուղայիր օլտուղու չէօյլէ տուրսուն. վէլէվ մուվաֆֆբգ օլսա պիլէ էօյլէ պիր տէրիշ տէսեիւշ գաբուսու քիւշատինէ սէպէպիյեէթ վիրմէք տիր քի, օ՛ սրբատա մատաղլաղ միլլէթին, գաֆասը եարբլանլարը կէօզիւ չբգանլարը պիր պիրինտէն թէֆրիք իթմէք տէրտինտէն պաշգա շէյ իլէ օղրաշմաեա վագթ պուլտամաեաճաղընտա, վէ ինթիհսաբնտա իսէ էսպագ Պատրիարք լուսահոգի Յովհաննէս արբաղանքն մէէմուրիեէթինէ Առաջնորդլուղումուզու տամաղուպէն ինզիմամ պիրլէ թարաֆքնտան փոխանորդ կէօնտէրտիյի լուսահոգի Յովհաննէս վէ Մեսրոպ վարդապետլէր կիպի էքէճէքլէրի թօհումու ֆէսատը այբբգ քէօքիս քէսիլէճէկինտէ, վէ պրագաճագլարը պօրճ հէրնէ գատար վէճհսիզ պիր շէյ տախի օլսա, պաղը ինսաֆբզբզբ էլինէ վանքը էսիր իթմէք իչին վէսիլէ օլարագ, էրճիեատ տաղը գատար պիւյիւտիւլմէսինէ եիւղ պին մանօվրալար տիւշինիլէճէկինտէ, վէ իշպու մէսէլէտէն միւմկիլիտ մէսէլէսինին ճէնք ու ճիտալը էսասընա բահմէթ օգուԹտուրաճաղընտա շէքք ու իշթիպահ իտիլմէմէմէսինէ էմսալը մէսպուղու պիրճանը քեաֆի օլաղիլիր։

(Տէվամ)

Յովհաննէս Յ. Պալըֆճեան

ՄԱՐԱՇՏԱՆ ՄԷԹՈՒՊ

. . . Խմբագիր,

Հարատահարութեանց դարը նորոգեցաւ, ապահովութիւն չմնաց Հայոց. ամեն Հայ իր զբաղումէն դադրած, իր տունը պահելու ստիպուած է. ժամանակը բռնութեան է. կառավարիչը լոկ ամսականաւոր, անտարբեր մ՚է. քնաւ հոգը չէ քաղաքի վիճակը, որ օրէ ցօր վատնգաւոր կը լինի . . . : Յածոգի մարդիկներն իրենց մոլեռանդութեան աղատ ասպարէզ գտած են. հիմայ ըսելու է թէ՝ անբաղդ է Հայը, թշուառ է, կը հարստահարուի. ուսկի՞ց, բուն իսկ իրեն հայրենակիցներէն. ահա՛ այս եւս մեծ ապացոյց մ՚է թէ՝ դեռ կրթութիւն չէ մտած նոցա մէջ, քանի որ նախկին սխերով վարակուած իրենց կատաղի կրից յաղեցում տալու համար ոտնակոխ կ՚ընեն ամբողջ քաղաքի մը կացութիւնն և աղգի մը կենցաղավարութիւնը։ Կը պատահին հոս, ի Մարաշ, դէպքեր, որ անլսելի են. կը գործուին ոճիրներ, զոր միայն միջին դարը կրցած է հնարել. հանդիստ կեանք, առևտուր, իսպառ չը մնացին. ամեն մարդ, որ Հայ կը կոչուի՝ իր տունը պահպանելն է. խանութները փակուած, զի խանութին մէջ իսկ կը յարձակին նորա վրայ. արտերն ու այգիներն անխնամ, զի իրենց սեպհական կալուածին մէջ կը վիրաւորուին սրիկաներէն. վերջապէս անդիմութիւնք, բռնութիւնք, հարբստահարութիւնք օր ըստ օրէ կ՚աճին և կ՚սպառնան հանդստութեան. այս ամեն ոճիրներէն միայն մէկ հատը, որուն նման 20 տարիէ ի վեր չէր տեսնուած հոս, պատմել հարկ կը համարիմք հասարակութեան։

Մօտերս, քաղաքիս Քիւմպէթ կոչուած թաղին մէջ, Կ. Հ. վարժարանի դասատուներէն Պ. Ս. Սամուէլեանի տունը՝ գիշեր ատեն մեծ յարձակում մը կը կրէ Տիվանլը թաղի մոլեռանդ, սրիկայ, հայատեաց 200 էն աւելի մարդիկներէն, որ երկու օր յառաջ համահաւանութեամբ և խորհրդով որոշած էին ջնջել այս ընտանիքը, զոր կը հարուածեն և կ՚արատաւորեն անհաւատալի դրպարտութեամբ։ Կռիւը կ՚սկսի գիշերը ժամը մէկ ու կէսին մօտերը, մինչդեռ ընտանիքը նստած, կը խօսակցէին։ Նախ մի քանի Տաճիկ սրիկաներ սանդուխէն վեր ելնելով՝ թշնամական շարժումներ կը ցուցնեն սոցա. առիթ մը կը փնտռեն իրենց թոյնը թափելու։ Պ. Ս. Սամուէլեան կը ջանայ խաղաղութեամբ զրկել զայնս, սակայն չը յաջողիր, և վերջապէս այս միջոցին 15–20 սրիկայ եւս զինուած, նախապատրաստական դիրքով՝ կատաղութեամբ կը յարձակին տանը վրայ. յարձակելոց խուժանը կ՚աւելնայ. խուռն ամբոխ մ՚է, տունը կը պաշարէ. թշուառ ընտանիքն ահ ու դողի բռնուած. հարաբերն մին եւս յղի լինելով՝ սարսափահար կը մարի. կռիւն երթալով ահեղ կերպարանք մը կ՚առնու. թշուառ դասատուին թեւը սոսկալի հարուածէ մը կը վտանգի. աչքը կը վնասուի գլխուն տրուած հարուածներուն պատճառաւ. այս միջոցին տան տէրը ոստիկանաց լուր կ՚ընէ, մինչդեռ այնքան վայրագ ամբոխը մոլեգնաբար կը գոչէ. «ա.թէշ կէթիրին, կեաւուրլարքն մալը վէ քրզը պիդէ հալալ տբը». ամբոխին գլուխն է Տաճկաց կրօնական Խ–ի–ֆանէրէն Նալբանտ օղլու Ահմէտ էֆէնտին. կը հասնին ոստիկանք, բայց մէկ մարդ չերեւիր. ամենն ալ տանը քովի բաց անցքէն փախած էին, և միայն տանուտէրն իր եղբայրներով և զաւակներովը գտնուելով տանը մէջ, դայմագամի հրամանաւ գիշերով կը բռնեն զայն ոստիկանք և այսպէս դասատուն, երկու եղբայրները, դրացի Պիլէզիկճեան Խաչէր անուն անձը տանը մէջէն բռնի հանելով՝ կը տանին պալատն ի բանտ. և գիշերը հոն կը մնան միմիայն, ինչպէս ըսած է դայմագամը, ամբոխին կատաղութիւնը սանձելու կամ նոցա հանգիստ յաղեցնելու համար, այսպէս ահա կը հեծեն բանտին խորերը՝ վարժապետ, անպարտ եղբայրներն և այլ Հայեր, որոց յանցանքը միմիայն ծեծ ուտելն և Հայ լինելն է. յաջորդ օրը յիշեալ սրիկաներէն երկու հոգի կը բռնեն, և բանտ կը դնեն, բայց փաշային հրամանաւ իսկոյն կ՚արձակուին, իսկ Հայք դեռ կը պահեն բանտը. յատկապէս խնդրագիր կը տրուի, բայց ո՞վ կայ լսող. յայտնի յանդիման ամեն մարդ գիտէ որ այս եղելութիւնը խորհրդով կատարուեցաւ, պարզ իրողութիւն մը չէ, խնդրագրով լմննալիք գործ չէ; դասատու մը յանիրաւի բանտարկեալ, տուն մը թշուառ և ոնտեր-տա դեռ նոր շնորհիւ երաշխաւորի մը դասատուն արձակեցաւ և այլք. բայց մեծ եղբայրը դեռ բանտն է, հակառակ օրինաց. խնդրագիրը նկատի չառնուիր, առանց դատ վարելու, ամեն տեսակ տանջանքներ կուտան. կառավարիչը, որ կոպիտ և ստոտկաբարոյ մէկն է, այս ամեն իրողութեանց ականջը կը խցէ, և կարծես թէ կ՚ուրախանայ, և չը թողուր որ այն բանտարկեալ Հայն հանուի բանտէն մինչեւ դատի լրանալը, ըսելով թէ՝ «դանդան պէր պէս-յէ-ֆէնտի դէթմէ». իբր թէ՝ Հայու մը բանտէն արձակուիլը պատճառ պիտի լինի նոր խռովութեան մը. երբէք խնամ չը տանիր քաղաքին, ազգը մեծապէս դժգոհ է իւր վարմունքէն. ահա օրէ ցօր կը բազմանան եղեռնագործութիւնք ի շնորհս կառավարչի անտարբերութեան և հայատեցութեան. մինչդեռ մեր բարեխնամ տէրութեան Օգոստ. Սուլթանն հաւասարութեան, եղբայրութեան և խաղաղութեան կանոնները գործադրուած տեսնել կը ջանայ իր երկիրներուն մէջ, ընդհակառակն այսպիսի բարեկարգութեան թշնամի կառավարիչ մը տեղի կուտայ ամեն տեսակ ոճիրներու, որ անպատիժ կը գործուին ամեն օր, որոց պատկերն յաջորդ նամակս հարկ կը համարիմք նկարագրել Ձեր ազգօգուտ թերթին միջոցաւ։

Ընդունեցէք, խմբագիր Տէր, մեր յարգանաց և սիրոյ հաւատին, և բարեհաճեցէք, խնդրեմ՚ք, շնորհել անկիւն մը պատուական թերթէդ մէջ։

1881, յուլիս 9 * * *

Մարաշ

Էկէր պու մէքթուպտա, հիչ եաման եանլըշ վէ միւպալաղա եօդիսէ, բէք շատանը թէէսսիֆ օլտուղունտան, պիթթապի հիւքիւմէթի սէնիյեէնին նազարը տիգգաթ վէ մէրհամէթինի տավէթ իյլէեէճէք տիր։

ՄԷՆԶԱՐԷԻ ՄԻԼԼԻՕՅ

—

(Մանզումէնին 4737 նիսխէսինէն պէվամ)

ՄԷԹԹԷՊԼԷՐ ՎԷ ՄԻԻՏԷՐԻՍԱՆ

Ուխրէվիլիքտէ օլան թէէսիրտէ, Ալլահանի հիքմէթ պուլունաճաղընտան, հիքմէթէ դարբշամայբզ։ Վէ Ալլահ քէնտի քիլիսասընը նասըլ օլսա հրֆզ իտէճէք տիր, լաքին շու թապիաթըն մաֆէվգինտէ օլմաեան վէ պիւսպիւթիւն ճիհանիտէն պէտ իտէն, վէ ինսանըն գուտրէթի թահթընտա օլան մէքթէպլէր վէ միւտէրրիսանտան մէմուլ օլունան միլլէթլիք բուհու, սէատէթի ինսան, ախլագ թէմիզլիյի ճօշմագտա՞ մը տբը, անը արայբմ։ Զիւնքի բաբազլարը Ալլահա հէվալէ իտէպլիրիզ։ Միւտէրրիսան, բաբազլարտան զիեատէ մէսուլ տուրլար, չիւնքի մէսլէքլէրինտէ, է՛ն ազիմ, է՛ն մուհիմմ, է՛ն մուգատտէս, է՛ն նազիք պիր խբտմէթէ թայեին գբլբնմբշ օլտուգլարընտան, մանէվի սուրէթտէ միլլէթլէրին իսթիգպալինէ թանզիմ գբլան ուսթատլար տբրլար։

Զօլբազ պիր միյմար, պինանքն խարապիէթինի մուճիպ օլտուգտան մատտա, եաբտբղը էպնիէնին հէր նօգթասընտա չօլբազլբք էսէրի, վէ հէր նազարիաթընտա չիրքինլիք, գապալբք նիշանլարը պբրագմբշ օլտուղու կիպի, միւտէրրիսան չօլբազլբղը թէէսիրլիյէ, սէֆիլ օլան իսթիգպալը ինսանիէ, հէր հարքէթինտէ, հէր մուամէլէսինտէ քէնտի ահվալը ղարայիպէրինի իղհար իտէր։ Պիր միլլէթի բէսմիէ յէն էլ միւտէրրիսան էլի տիր, ալէլ խուսուս գբղալ մէքթէպի միւտէր-

---

ըիսանը։ Պու խուսուսաս շիրքէթի պէշէրին եախօտ միլէթլէրին իսթիգպալ՝նի ըէսիմլէյէն միւտէրրիսան թապդմընը, բարաղլար կիպի Ալլահա հէվալէ իտէմէյիզ։ Զիւնքի միւտերրիսանը մէէմուրիէթի ինսանը ինսան եարմագ տբր։ Իւնսիւրիւ ինսանքն իլք ըէսմի, եանի գարա գալէմ (ծրագիր) կիպի միւսվէտաէսի ֆամիլեալար իչինտէ չէքիլիր իսէ տէ, ասբլ հաեաթընը սագլամագ իչին վէ կիւզէլլիի իչին տէօքիւլէճէք զահմէթ, վէրիլէճէք ըէամ վէ հէյեթի միւտերրիսան ֆապրիգասընտա իճրա օլաճագ տբր։

Անքն իչին սէօյլէրիզ քի, նա՛սբլ տբր միւտերրիսան էօյլէ տիր միլէթ, նա՛սբլ տբր ֆամիլեա թէրպիեսի, էօյլէ տիր միլէթ։ Էվրոբատա բարասարքն էլինտէն ինսան թէրպիեսինի կէրի ալմադա չալըշըլմագտա տբր։ Զիւնքի անլէրին ըէսիմլէտիյի շիրքէթի պէշէր, մաթլուպ օլունան սուրէթտէ հասանալըգտա վէ սբհհէթտէ կէօրիւլմէզ տէնիլմէքտէ տիր։ Միլլէթլէր շիմտի կէօզլէրինի տէօրթ աչմալը քի, հաեաթ բունարը դբեաս օլունան բարբաս թագբմընտան մէմուլ իթթիի խայրը թէքմիլ կէօրմէտի իսէ, հիչ պիր հէյեթթի կէօրիւմէյէն պիր կիւրուհա իսթիգպալը թէսլիմ իթմէսինտէ, նա՛սբլ ուեանդ վէ արաշթբրբճը օլմագ լազըմ կէլիր։ Վագաա պիզ քէնտի գբյասըմիզա կէօրէ աշի.քեար սէօյլէրիզ քի, թարիգաթ մարիֆէթիյլէ իլերի կէլէն թալիմ ու թէրպիե շիրքէթի ինսանքն նէ՛ իսթիգպալինի, նէ՛ հազբրընը մէէսուտ գբլար։ Անճագ սէրպէսթ էֆքեարլը ատէմլէր խօճալբք իթթիֆաքլէր, շիրքէթի պէշէրէ տահա պիւյիւք խըզմէթ օլունմուշ, տահա զիեատէ էսասը կէլիք իտիմիշ օլուր։ Զիւնքի, թարիգաթ ատէմլէրի մահտուտ տուր, հէման տէյէպիլիրիզ քի անլէրին ֆիքր գուվվէթլէրի տախի էքսէրիէթճէ մահտուտ տուր։ Շիրքէթի պէշէր իսէ սէրպէսթ էֆքեար իլէ մէսուտ օլապիլիր։ Լաքին տուրալըմ պուրատա, պու իքի եօլ պաշընտա պիր ալիմ միւթալաա չըգար հէր միլէթին էօնիւնէ. վէ մէքթէպ վէ չօճուք թէրպիեսի մէսէլէսի պիւթիւն տիւնեանքն մէսէլէսի օլուր։ Պիզիմ կէօրտիյիմիզ միւտերրիսանա ախլագ թէմիզլիյի հագընտա, տէյիլ պիր նաթբգա վարըգ թէսլիմ իթմէյէ, հաթթա պիր հայվան չօպանըգը տախի վէրիլմէսինէ զամիրիմիզ ասլա բիզա օլմագ։

Բաբասլար հավարիտնուզ թարիգաթընտա պուլունմուշ օլուպ, շիրքէթի պէշէրին թուզու տուրլար. անլէրին թէէսիրի ասբլ ինսանքն ճանքնա թէէսիր իտէր. անլէր հաեաթ բունարը տբրլար. անլէր եագլաշըմըզ եիւքսէք պիր մէվգբտա իգամէթ իթմիշլէր օլուպ, անլէրի խօրլամագ ինսանքն էպէտի թէսէլլիսինի պօզմագ տբր։ Էվվէլ՝թ, սահիհէն վէ միւֆթէխիր օլարագ իթթիրաֆ իտէրիզ քի, իթթիֆատան տիւշէն ճէնապան տիւշէր։ Ինսանքն ասբլ պիյիւքլիյիւ ճէնապը պիր բուհա մալիք օլապիլմէսի տիր։ Էպէտիլիյի ինքեար իտէնտէ ճէնապ օլմագ, վէ վահիճէճ պիր քիպիր օլուր։ Բաբասլըգ միհթերէմ տիր, չունքի էպէտիլիք ըէհպէրլիյի իչին խատէմէլիք տիր։

Լաքին պիզգաթ քէնտիմիզ տախի բաբաս պուլունտուզմուզ հալտէ, թէճրիպէ սահիպի օլմամըզ իլէ, բաբասլարքն թութմաեա մէճպուր օլտուգլարը, եախօտ սէվէ սէվէ իսթէտիքլէրիյլէ մէյլ իթմիշ օլտուգլարը թարիգի թէճէսսիս վէ նագշ իտէպիլմիշիզ. վէ օգույան իսէ իքրահ վէ նէֆրէթ կէթիրիպ, մէմուրու ալէմ օլաճագ պիր հէյեթի՝ մէնֆուրու ալէմ կէօրէրէք միւքէտտէր օլաճագ տբր։ Զիւնքի տիւնեասա էն զիեատէ տէհշէթ վիրէն շէյ, մէէմուրին զայրի օլան ֆէնալըգ տբր։

Պու սուրէթտէ բարազլըգ գաղիէսի պիզիմ միլլէթիմիզճէ, պիր մէսէլէյի ալիմ օլուպ, անքն եօլու թէմիզլէնմէտիքճէ, միլլէթիմիզ ճայի սէրամթ, եանի թէքմիլ մէտէնիեէթէ մազհար օլամայաճագ տբր, տիմէյէ ճէսարէթ իտէրիզ։ Պու սուրէթտէ ագայիտի տինիյէեէ տայիր պիր (ըէֆօրմ) իսլահաթ մանթլուպ լիթմէյիպ, հաթթա քիլիսաճա նիզամաթ խաեալ պիլէ իտիլմէմէլի տիր։ Անճագ բարազլարքն ախլագ թէմիզլիյի, տիյանէթ, տիրայէթ վէ ճէնապը օլմագ թարիգլէրինի, վէ տիլէնճիլիքտէն խէլաս օլմալարքնը իսթէյէնիզ։

(Տեվ-դ)

ԻԽԹԱՐԱԹ

Տիւսթուրուն եէտինճի ճիւղի տախի չբդմբշ տբր։

* * *

Տիւսթուրումուզ շիմտիքի հալ սաթբյմագտա տբր Իսթանպօլտա քէօբրիւ եագընընտա սուճու Պօղոս աղա տիւքքեանընտա, վէ Պաղչէ գաբուսունտա, Մասիսին պուլունտուզու ճէլալ պէյ խանը գարշբսընտա 23 նուամբրօլու սաաթճը տիւքքեանընտա, վէ Պապը ալի ճատտէսինտէքի Թիւրքճէ քիմապճը տիւքքեանալարընտա, վէ Իսթանպօլտա քէօբրիւ պաշընտա, Վալիտէ խանը գաբուսու եանընտա վագը քիմապճը մաղազասընտա, վէ Ուզուն չարշըտա Ֆրէնքեան քիթապճը տիւքքեանընտա, վէ Պէյօղլունտա, Թագսիմտէ Սարրաֆ Յովհաննէս աղա Մկրտիչեան տիւքքեանընտա.

Պիր ճիւգիւ 5 դուրուշ տբր։

* * *

Էրզրումտա, քիլիսէնին խանը իթթիֆալինտէ վագը Պուսաղեանց էֆէնտիլէր մաղազասընտա, Տիւսթուրումուզտան պուլունմագտա օլտուզունտան, օլ թարաֆլարտան ապօնէ օլմագըզա արզու.քէշ պուլունան զաթլարը, իսթէրլէր իսէ, գօլայճա Պուսաղեանց էֆէնտիլէրէ իխպար վէ միւրաճաաթ խէպիլիրլէր։

* * *

Տիւսթուրումուզա ապօնէ եաղըլմագըզը արզու իսէն զաթլարը, Իզմիրտէ Մխակ էֆէնտի Մօրուքեանա, Թրապզօնտա Վարդան էֆէնտի Խոշեանա, Քիրասօնտա մուաղլիմի մէքթէպ Վահան էֆէնտիյէ, Պալըքէսիրտէ Միհրան էֆէնտի Դալբագճեանա, Պուրսատա Թէոֆիլոս էֆէնտի Դալբօնեանա, Էսքի Նէյտէ Յովակիմ էֆէնտի Սարգիսեանա իսթարա հիմմէթ իթմէյէրի։

ԻԼԱՆԱԹ

Ա.յ Մէմա չիֆթլիկի հիւմաեունը մէրասընքն, ոօգսան եէտի սէնէսի թշրինի էվվէլի իպթիտասընտան իթթիպարէն, պիր սէնէլիկի չէրայիթի մալիւմէ, վէ տօգսան լիրա պէտէլ իլէ թալիպի իհտէսինտէ օլուպ, չէհրի հալը բումինին օն պէշինճի կիւնիւ, գարարը գամիսի վիրիլէճէկինտէն, պունտան զիեատէեէ թալիպ օլանլարքն, խազինէեի խասսէեի շահանէեէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 իլուլ 97 2—3

Վէֆա մէյտանընտա 6ն նօմէրօլու խանէտէ սաքին, շէյխ Հասան պէյ հէր նէվի աղրըլարը, եանի պաշ վէ կէօղ, վէ տիշ վէ գուլունճ, միտէ, սանճը, հէր տիրլիւ հէքլ ու թահամիլ օլունմագ աղրը վէ սըզրլարը տէֆ վէ իզալէ իտէճէկի կիպի, սայիր խասթալըգլարա տախի, վէ խուսուսու իլէ սարա, տիվանէ, մէրագ եա գարա սէվտա, նիզալ, եանի տամլա, աղրը վէ եիւղիւ չարբբլմագ, վէ սայիր իլէլի տիմաղիեէ, վէ սէքէր իլէթլէրինէ, վէ էքրէրի գատընլարա արիզ օլան եիւրէք չարբընթբը, վէ պայկընը.ք, վէ չօճուղու օլմաեան, էվլատբ եուշամաեան, վէ սայբը գաաբն խասթալըգլարընա, վէ չօճուգլարա արիզ օլան հէվա-

Եիւզէ կիւզէլիք վիրմէք իչին, իլմի սըհհէթ մուվաֆըգ սուրէթտէ պիր ին
Պու թէրթիպ
բատան չօգ
դէլիք վէ

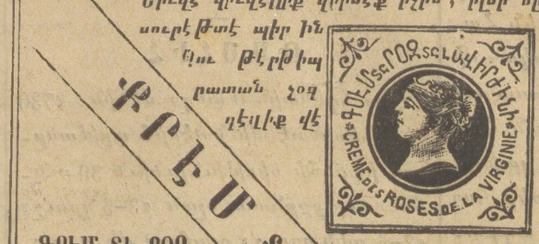

կիւիզ թէրթիպի. լէհֆէէ բութ-գիեատէ կիւ-թապէլիք

ՔՐԷՄ ՏԷ ՐՈԶ ՏԷ ԼԱ ՎԻՐԺԻՆԻ

ԳՐԷՄ ՏԷ ՐՈԶ ՏԸ ԼԱ ՎԻՐԺԻՆԻ

Գրէմ տէ Ռոզ տը Լա Վիրժինի վիրմէքտէ տիր։

Թօալէթէ տայիր օլան պու կիւզել թէրթիպ իլէ, պիւյիւք զաթլարքն իչթիեաքը չէ-տիտ իլէ պէք-լէմէքտէ օլ-տուգլարը լէ-թաֆէթթ, կէ-ըէք լէհֆէէեէ վէ կէրբէք ումուզլարա, գօլա-րա վէ էլէրէ, բէք պէա վիրիլէպիլիր։

Եիւզէ պուլունան գը-զամըգ լէքէլէ-րինի, վէ սօլ-կունլուղու, վէ գըզարթըեը վէ էմնալինի տէֆ վէ մահվ իտէրլէր։

BRUXELLES 1880

Եալընըզ Պրէ-թուարթ վէ գում ֆապրիգասընտա թէրթիպ օլունուպ, վէ թիւրքիատա տէ-բօզիթսու իսէ, եալընըզ միւսիւ Զէր-վաթի վէ ֆապրիգասընտա Գալաթատա Ատա խանընտա վագը մաղազասը տբր։

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻՉ ՊԻՐ ՇԷՑ ՂԱՑՊ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԳՍԷՏԻՑԼԷ ԲԻԱՆԳՕԵԱ ՀԻՍՍԷՄԷՆՏ ՕԼՄԱԳ

Բաղպէթլու միւշթերիլէրիմի մէճմուա իթմէք իւզրէ, թահթը թէէմինէ ալընմը, օլարագ, 500 միլիոն ֆրանգ սէրմայէսի օլան Ասիրանա Ֆինանսիէր նամ շիրքէթ իլէ միւնասէպպա կիրիչիմ։ Մէզքիւր շիրքէթ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրալար վասրթասրյա, հիչ տէյիլ իսէ, հէր պիլէթին ֆիեաթը օլան 100 ֆրանգըն թէէմիեսինի թէէմին իտէր, վէ օ հալտէ, հէր հանկը ճիս պիլէթ օլուր իսէ օլսուն, հիչ պիր ազչէ զայպ իթմէզ։ Մէզքիւր բիանգօ պիլէթլէրինտէն վէ եախօտ բրօ-մէսէլէրինտէն սաթրն ալմագ իսթէէէնլէրէ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրալար վասրթա-սրյա, պիհհէրինէ տէրհալ 100էր ֆրանգ թէէմիեէ օլունմագ իւզրէ, Բարիսին Ասի-բանա Ֆինանսիէր շիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախօտ տահա զիեատէ իթթա-սընա հազրրըմ։

Պու ա.օնօլար տա, պիր մըգտար Ֆրանսըզ էսհամը ումումիեէսինին պիր մա-հէլլէ էմանէթէն գօնուրմուշ օլմասրյա, թէէմին իտիմիշլէր տիր։ Պինաէն ալէյհ մէզքիւր բիանգօ պիլէթ վէ բրօմիսսէրինտէն վագը օլաճագ ազչէէ քեաֆֆէյի զա-բրար վէ զիեատը թէէմին իտէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր շէյ զայպ իթմէէ.ըէք, պէ-նիմ բիանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրօմիսսէրիմին իւզէրինտէ թայէնի տէնէեէպիլիր։

Մինէոտ տեօրդ տեֆ էսաբաբը վէ էլէլէճէէ օլան Մասաչիսեան էրալիեէրինին 1870 տինէսի էսաբաբը.

ՊԻՒՑԻՒՔ ԻԲՐԱՄԻԵԷԼԷՐ. — 200,000 ֆիօրին, 50,000 ֆիօրին, 12,000 ֆօրի

Մինէոտ էլէ-դեֆ էսաբաբը վէ էլէլէճէէ օլան Պապ Կրան պոսքալըգը էսաբաբը.

ՊԻՒՑԻՒՔ ԻԲՐԱՄԻՑԷԼԷՐ. — 150,000 ֆիօրին, 15,000 ֆիօրին.

Մինէոտ տեօրդ տեֆ էսաբաբը էէշէոտ օլանաճագ օլան Ալէքսէյա էհամը.

ՊԻՒՑԻՒՔ ԻԲՐԱՄԻԵԷԼԷՐ. — 40,000 ֆիօրին, 20,000 ֆիօրին.

Գալաթա, քէօբրիւ եագընընտա, Հալաճեան խանընտա Ն. 5

Ա. ԱՏԼԷՐ

ՏԱՐԱՏԻՑԷ

ԵՎՐՈՊԱ ՖՕՐՏԱԼԱԲԸ

Լօնտրա 21 սեպտ.

Ինկլիզ	գօնսօլիտի	99-3/16
Էսհամը	Ուսմանիէ աչըլը	16-5/8
»	» գաբանը	16-3/8
1865	Իսթիգրազը	18-7/8
1869	»	18-1/2
1871	»	76-5/8
1872	(Պօնտիւ Թրէզօր)	29-3/4
1873	»	18-5/8
Օսմանլը	Պանգասը	19-1/2
Ռուսիա	իսթիգրազը 1873	91-1/8
Մըսըր	իսթիգրազը պիրլէշմիշ	75-1/8
»	իմթիեազը (շըմէնտը.)	96-
Տէվլէթի Ավիէնին	1877 իսթիգ.	92-1/4
Տաիրա սանիեէ		–
Մըսըրըն	Բօշիւտ իսթիգրազը	93-7/8
1877	Մանարիսթան էհամը	101-1/4
Դամպիօ	Բարիզ	–

Բարիս, 21 սեպտ.

Ֆրանսըզ	ֆոնտսուս 3%	84 85
»	» 5%	116 56
Էսհամը	Ուսմանիէ աչըլը	16-85
»	» գաբանը	16-87 1/2
1865	Իսթիգրազը	–
1869	»	95-
1873	»	95-
Ռումէլի	շըմէնտը. Թահվիլա.	56-50
Օսմանլը	Պանգասը	743-75
Դրէտի	Լիոնէ	955-
Ռուս	ֆոնտսուս 5% (1877	93-3/4
Ռուսիանըն	Շարք իսթիգրազը	62 1/4
Իթալիա	ֆոնտսուս	89-75
Մըսըր	իսթիդ. պիրլէշմիշ	384-37 1/2
Իսբանեա	խարիճի իսթիգրազը	26-1/4
Դամպիօ	Լօնտրա իւզէրինէ	25-35

Բարիս, (Պուլվար) 21 սեպտ.

Ֆրանսըզ	ֆոնտսուս 5%	116-61 1/4
Էսհամը	Ուսմանիէ	16-83

Վիէննա, 21 սեպտ.

Լօնտրա	իւզէրինէ գամպիա	117-85
Ռումէլի	տէմիր եօլ Թահվիլաթը	26-50

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՏԱԼԱԲԸ

Էսհ. Ուսմ.	սեպտ. 9 ագչմ. գբ.	18- 2
» »	սեպտ. 10 ագչ. աչ	18- 3
» »	Լոն եիւքսէք	18- 3 1/2
» »	Լոն աչաղը	18- 2
» »	Սաաթ 3 տէ	18- 3
1865	Իսթիգ. (Մուքօն) 6% ֆ.	95-
1865	» » 6% ֆ.	95-
1869	» (Բիլնար) 6% ֆ.	92-
1872	» (Պօն տիւ Թրէզօր	29-1/4
1873	» (Բիլնար) 6% ֆ.	91-
Ռումէլի	շըմէնտրֆէր	54-1/4
Բաքար	ղուրուշ	–
Հէվալէսիզ	»	35-
Ագչէ ֆայիզ	»	9-

ԱԳՏԻՕՆԼԱՐ ՖԻՏԱԲԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6%	7-10
Սօսիէթէ ժէն 6%	5-20
Իսթանպօլ Պանգասը	12-10
Սօսիէթէ Օթման	4-10
Թրամվայ 5%	380-
Լավրիօմ (մատէն)	147-

ԱԳՋԵԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը	լիրասը 100 ղրշտան Ղչ. ֆ.
Ինկիլիզ	լիրասը 109- 1
Ֆրանսըզ	ալթունու 87- 6
Բօլ	89-25
Դրիմից	ալթունու 51- 5
Պէեազ	մէճիտիյէ 107-16
Մէթալիք	203-1/2
Պէշիք	207-1/4
Ալթընըզ	125- 3/
Պաղըր	630-
Գարպոն	գայիմէսի գարիք 861-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն	եիւքսէք 1087-1/2
Էն	աչաղը 1057-1/2
Սաաթ	3 տէ 1057-1/2

ՍԱՀԻՊ ՂԱՍԱԼԻՓԱ — ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՒՄԵԱՆ